CAM-İŞ

Sahibi
İstanbul Şişe ve Cam
Sanaii İşçileri Sendikası
Neşriyatı idare edenler:
Nevzat Şeker, Hüseyin Kara
Cemil Gider, Lütfi Ak.

Devlet Nüshası

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

SAYI: 18 | Her ayın 1 inde çıkar | Adres: Şişe ve Cam İşçileri Sendikası, Paşabahçe — İstanbul | 1/NİSAN/1954 | Fiatı: 10 Kuruş

Ücret artışları ve sebepleri

Yazan: Orhan TUNA

Bundan evvelki yazılarımızın birinde Çalışma Meclisinin açılışı münasebetiyle sayın Çalışma Vekilinin ücretlere de temas ettiğinden, bu arada memleketimizde 1950 yılına nazaran 1953 yılında ücretlerde yüzde 31 nisbetinde bir artışın tesbit edildiğinden bahsedildiğini söylemiştik. Yine aynı yazıda bu artışın reel mi, yoksa itibarî mi olduğunu da münakaşa etmiştik. Bugün bizde ücretleri tahrik eden sebepler ve müesseseler üzerinde kısaca durmak istiyoruz.

Önce şu noktaya işaret etmek yerinde olur ki, bizde bugüne kadar bütün memlekete şâmil bir asgarî ücret sistemi ihdas edilmemiştir. Gerçi iş kanunumuzda asgarî ücretlere dair hükümler yok değildir. Ancak kanunun meriyete girmesinden bu yana on yedi yıl gibi uzun bir zaman geçmiş bulunmasına rağmen, bu hükmün icapları yerine getirilmemiştir. Filhakika bir memlekette bugünden yarına asgarî ücretlerin tesbit ve tayini kolay değildir. Ancak bir çok devletler için olduğu gibi nihayet bunun bizim için de bir zaruret olduğu takdir edilmelidir.

Şu hale göre bir memlekette asgarî ücret sistemi, başka bir ifade ile ücretlere mahsus kollektif bir nizam bahis mevzuu olamayınca, ücret hareketlerinin başka vasıtalara dayanması lüzumu aşikârdır.

Bizde ücret artışları hususunda tek vasıta bugün için tahkim sistemi, yani hakem kullarıdır. Filhakika işçiler ve sendikalar kanunî imkânlardan faydalanmak suretiyle ötedenberi toplulukla iş ihtilâfları tahrik etmekte ve netice itibariyle büyük mikyasta ücret zamlarına nail olmaktadırlar.

Bilfarz kollektif bir manzara arzettiği şehrimizde bugüne kadar Vilâyet hakem kurulu ehemmiyetli ücret zamlarına karar vermiş ve bu yoldaki kararlar temyiz mercii mahiyetinde olan yüksek hakem kurulunca da bilhassa bundan iki yıl öncesine kadar, esas itibariyle kabul ve tasvip edilmiştir. Ancak şu son iki sene zarfında Ankaradaki yüksek hakem kurulu, bu hususta daha mümsik davranmakta fakat bu imsâkin sebeplerini tasrih ve tavzih etmemektedir.

Şu hale göre Vekilin bahis mevzuu ettiği vasatî yüzde 31 ücret artışı, esas itibariyle hakem kurullarınca verilen ücret zammı kararlarına dayanmaktadır. Sırf istişarî mahiyette olan Çalışma Meclisinin asgarî ücretler hakkındaki temennileri alâkalı vekâletçe kabul edildiği takdirde buna ait geniş hazırlıklara girişilmesi icap etmektedir. (Son Saat) den

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası Mensupları Yardımlaşma Derneği senelik kongresini yaptı

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikası Mensupları Yardımlaşma Derneği, mutat senelik kongresini 16 Mart 954 tarihinde mezkûr fabrika lokalinde yapmıştır.

Kongre divanı başkanlığına Yekta Onursal, başkan vekilliğine Nevzat Şeker, katipliklere de Cevdet Yalçın ve Nuri Ergün seçildikten sonra faaliyet ve malî raporlar okunmuştur.

İdare heyetinin bir yıllık faaliyeti, üyeler tarafından tenkitsiz tasvip edilmiştir.

Bilâhare seçimlere ve dilekler faslına geçilmiştir.

Divana verilen bir takrirde bu yıl yapılacak sünnet düğününe Derneğin 300 lira teberruda bulunması teklif edilmekte idi. Bu teklif Umumî Heyet tarafından ittifakla kabul edilmiştir.

Oldukça münakaşalı geçen dilekler faslında bir çok kararlar alınmış ve alınan bu kararların tatbiki için yeni seçilen idare heyetine direktifler verilmiştir.

İdare heyetine; Sami Şansal, Hasan Türkay, Necmi Ünver, Yekta Onursal ve Aristo Zukopulos seçilmişlerdir. Hepsine başarılar dileriz.

Toplulukla iş ihtilâfımız Vilâyet Hakem Kuruluna intikal etti

Paşabahçe şişe ve cam fabrikalarında çalışan işçilerin (saat ücretlerine, akort tarifelerine ve çocuklu işçilere zam ile akort talimatnamesindeki işçilerin aleyhine olan maddelerin kaldırılması ve primin bu iş yerindeki bütün işçilere teşmili hakkında) İstanbul şişe ve cam işçileri sendikasına yaptıkları müracaat üzerine sendikanın harekete geçtiğini ve kanunî şekilde iş verene müracaatta bulunduğunu geçen nüshamızda bildirmiştik.

Son üç hafta içerisinde ihtilâfımızın takip ettiği seyir hakkında okuyucularımıza malûmat vermeyi lüzumlu bulmaktayız.

Mezkûr iş yerini temsilen iş veren vekili Bay Yakup Dinçbaşın vâki yazılı dâveti üzerine 16/Mart/1954 Salı günü saat 14 de Hasan Türkay, Cemil Gider ve Nevzat Şeker'den müteşekkil sendikamız ihtilâf komisyonu iş veren vekilinin iştirâkiyle uzlaşmak maksadı ile toplanmışlardır. İş veren vekili işçinin zam ve diğer mevzularda isteğini bu uzlaşmada kabul etmemiş hattâ mukabil olarak hiç bir teklifte de bulunmamıştır.

Durum yirmi dört saat zarfında Bölge Çalışma Müdürlüğüne aksettirilmiş, Bölge Müdürlüğü kesin uzlaştırma maksadı ile sendikamız ihtilâf komisyonunu ve iş veren şekilini 19/Mart/1954 tarihinde toplantıya dâvet etmiştir.

Bölge Müdürlüğünü bu toplantıda İş Müfettişlerinden Muvakkar Okyay ve Melih Göktan temsil etmiştir.

Kesin uzlaşmada ise aracı durumda bulunan müfettişlerin ortalama olarak yaptıkları teklifler yine iş veren vekili tarafından red edilmiştir.

Durum bir zabıtla tespit edilerek 48 saat içinde Vilâyet Hakem Heyetine aksettirilmiştir.

İhtilâf normal ve kanunî seyrini takip etmektedir. Sendikamız bu mevzuda bütün imkânları ile gayret sarfetmektedir.

(Devamı 4 ncüde)

Emsali iş yerlerimiz nereleri olabilir?

Geçen ve evvelki yıllara ait ihtilâflar dosyalarını karıştırırken, dikkatimizi bir nokta celbetti.

Dosyalardan birinde Yüksek Hakem Heyetine ait bir yazı suretinde ezcümle şöyle deniliyordu:

İstanbulda mevcut cam imalâthanelerinden birinin —Paşabahçe Şişe ve Cam fabrikasındaki ücretle mukayese edilmek üzere— vasatî ücretinin çıkarılarak gönderilmesi.

Yine bir kaç gün evvel uzlaştırma maksadı ile işveren vekili ile toplantı halinde bulunduğumuz bir sırada, sayın işveren vekili mevcut cam imalâthanelerindeki ücretlerle bizdeki ücretlerin mukayesesini yapmak fikrini ileri sürdüler.

Bu şekilde bir teklifin ilerdeki müdafaalarında da (geçen ihtilâflarda olduğu gibi) işveren tarafından ileri sürüleceğini tahmin etmekteyiz.

Emsalimiz iş yerleri olarak ileri sürülen iş yerleri; İstanbul da mevcut cam imalâthaneleridir.

Bu imalâthanelerin içinde bir kaç bin lira ile gecekondularda icrayı sanat edenler, senenin 6 ayını çalışıp, geriye kalanında tatil yapanlar.

Bir iş müfettişinin banyo veya yemekhane yapılması için yaptığı teklifi yerine getirmemek için iş yerinin hapısına kilit vuranlar mevcut olduğu gibi, en büyükleri sayılan imalâthanelerin dahi 50 bin lira civarında sermaye ile kurulduklarını ve sık sık el değiştirdikleri bir hakikattir.

Bizlere misâl ve mukayese olarak, yukarıda izah ettiğimiz durumlardaki iş yerlerinin gösterilmesini iyi ve mantıkî bir niyet olarak mütalâa etmeğe ne kemmiyet, ne de keyfiyet itibariyle imkân yoktur.

Zira sermayesi 11 milyon lira olan memleket şişe ve züccaciye istihsalinin yüzde yetmişine hükmeden bir müessese, topu topu 2 - 3 tonluk bir iki fırınla çalışan ve düşük kaliteli mallar imal eden müesseseleri tutuyor, bize misal ve mukayese faktörü olarak ileri sürüyor.

Bizde on lira kazanan bir goble işçisinin, imâl ettiği 8 saatlik malın, piyasadaki satışından elde edilecek para, iki bin lira ise, o imalâthanelerde çalışan aynı parayı alan ve aynı miktar ve aynı malı imal eden işçinin yaptığı maldan imalâthanenin eline 500 - 800 lira geçer.

Mahmutpaşadaki bir dokuma atölyesinde bez dokunuyor, Defterdar fabrikasında da bez dokunuyor. Nasıl olsa ikisi de aynı işi yapıyor diye, Mahmutpaşadaki atölyeyi, Defterdar mensucatla mukayese etmek mümkün müdür?

Defterdar fabrikasında akort ve ücret vasatisi saatte 120 kuruş ise, Mahmutpaşadaki 70 kuruştur. Bununla beraber Defterdar müessesesinin herhangi bir sebeple Mahmutpaşayı mukayese olarak ileri sürdüğüne tesadüf edilmiş değildir.

1500 işçi çalıştıran ve günde 50 - 70 ton cam eşya imâl eden bir müessesede, atölyeler, gazojen, elektirik, dökümhane, tuğla işleri, santrallar v.s. yardımcı servisler vardır. Buralarda çalışan kalifiye işçilerin ücretlerini o imalâthanelerde bağlı servisler bulunmadığına göre, kimlerle mukayese etmek mümkündür.

Bizde, goble servisinde 20 senelik kalifiye işçileri vardır. Bunların san'at ve ücret derecelerini Türkiye hudutları dahilinde emsalimiz olabilecek hangi iş yerinde çalışan işçi ile mukayese etmek mümkündür.

Eğer memlekette Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları ile mukayesesi mümkün bir mesleki müesseseyi illâ misal olarak ele almak istiyorsak„ aynı Bankaya bağlı olmamız ve sermayesinin fazlalığı ve kısmen meslekteki benzerliği hasebiyle (iş bakımından bizim çalışma şartlarımıza çok daha ağırdır) Topkapı Ampul Fabrikasını bir ölçü olarak ele alabiliriz.

Bu iş yeri yaşının henüz ufak olmasına rağmen, ücretlerinin bizim iş yerindekinden epey büyük olduğunu (oradaki işçi arkadaşlarımızı kıskanmak katiyen hatırımızdan geçmez) biliyoruz.

Bir de mesleki olmayan, fakat mahallî olan iş yerlerini ele alalım. Aynı pazardan alış veriş ettiğimiz ve aynı semtte kiracı bulunduğumuza göre, geçi bakımından komşu iş yerleri işçileri ücretleriyle bizim ücretleri mukayese etmemiz mümkündür.

Çalışma şartlarımızın ağırlığı ve yıpratıcılığını mukayese etmemize lüzum yok. Zira bu mukayese, neticesi bizim lehimizedir.

Yalnız ücret mukayesesini yaparsak görürüz ki, bizlerin ücretleri komşu iş yerlerindekinden daha düşüktür.

İleride bu mevzua tekrar ve rakamlarla avdet edeceğimiz - den, şimdilik bu kadar yazmakla yetiniyoruz.

Fabrikalarda yeni çalışma sistemi

İşçiler şevkle çalışmalarını temin için bazı memleketlerde saat başında beşer, bazılarında da 15-20 dakika istirahat veriliyor

Bugün büyük sanayi memleketlerinde fabrikalara yapılacak seyahatler yalnız makinelerin değil, işçilerin çalışmaları dolayısiyle de sürprizlerle doludur.

Fabrika deyince her şeyden evvel akla homurdanan makinelerin üzerine eğilmiş, sanki bu dünyada değillermiş gibi, hiç kimse ile konuşmadan çalışan işçiler gelmektedir. Fakat sabah ile öğle arası ve öğle ile akşam arası modern bir fabrikaya ziyaret edilecek olursa, geniş ve konforlu bir salonda işçilerin karşılıklı çene çaldıkları, yiyip içtikleri görülür.

Bu, mekteplerde olduğu gibi işçilere verilmiş olan teneffüs zamanıdır. Bu asrın başındanberi bir robota benziyen insanın durumu son zamanlarda dikkatle ele alınmış ve işini kolaylaştıracak, bütün gün aynı şevkle çalışmasını temin edecek usuller bulunmuştur. Bunlardan biri iş arasında verilen teneffüs zamanıdır. Bu fasıla her saat başında beş dakika olduğu gibi bazı fabrikalarda öğleden evvel ve öğleden sonra birer defa 15 ilâ 20 dakikadır.

Bugün bu istirahat işçi bedeni üzerinde inkâr edilemiyecek tesirler yapmaktadır. Bu kısa fasıla adalelere, sinirlere ve kalbe yeni bir canlılık vermekte ve böylece işçi taze bir kuvvetle işinin başına dönmüş olmaktadır.

Fakat bu sistemin tatbiki ile bir işçinin haftada 40 saat yerine 37 saat çalıştığını unutmamak lâzımdır.

Yani bir işçi, günde yarım saat daha az çalışmış olmaktadır. Bu vaziyette istihsalin düştüğü akla gelirse de, vaziyet tamamen bunun aksinedir.

İşçilerin iş arasında istirahatleri meselesini fizyolojik bakımdan tetkik etmiş olan hekimlerin yanında, sosyologlar ve teknisyenler de aynı neticeye varmışlardır. Bu sistemin istihsali azaltmak şöyle dursun, bilâkis makinenin önüne daima taze kuvvetler sürüldüğünden, arttırdığı müşahede edilmiştir.

Her gün işçi başına zayi edilen zamana mukabil, istihsalde yüzde 8 ile 13 arasında bir kazanç temin edilmiştir. Bazı fabrikalarda bu nispet yüzde 20 yi dahi bulmuştur.

Meselâ işçilerin dikkatlerinin en fazla dağıldığı fabrikalardan biri de bilyalı rulmanları imâl eden fabrikalardır. Buralarda her bilyanın ayrı ayrı kontrol edilmesi ve bozuk bilyaların diğerlerinden ayrılması lâzım-

(Devamı 3 üncüde)

Akarvakıt İşçileri Sendikasının Kongresi

Akaryakıt İşçileri Sendikası 7 Mart 954 Pazar günü Beykoz Gençlik Kulübünde olağanüstü kongresini yapmıştır.

Kongrede esas, tüzükte yapılacak değişiklikler görüşüleceğinden elektrikli bir hava esiyordu. Kongre divanın seçimleri birçok gürültülere sebebiyet verdi ise de Birlik Başkanı Seyfi Demirsoyun yerinde müdahaleleriie seçim yapılıp kongre sükûnete avdet etti.

Tüzük tadilâtında ise sendikaya âza olacak işçinin «Akaryakıt ve yardımcıları» olması ile merkezin İstanbula nakli meselesi delegeler arasında tekrar münakaşaya sebep olmuş, ikinci maddenin yeni şeklinin kabulünden sonra Şel delegeleri salonu terkettiler. Çoğunluk kaldığı için yapılan seçim ile idare heyeti başkanlığına Ziya Hepbir getirilmiştir.

Sağlık Bahisleri

Verem Hastalığı

Hastalığın belirtileri

Dr. Tarık Kıratlı
İşçi Sigortaları Kurumu Paşabahçe Dispanseri Baş Hekimi ve Dahiliye Mütehassısı

(Geçen sayıdan devam)

Klinik gidişine göre hat ve müzmin olarak mümkündür.

1 — Müzmin safha: Birinci devrede hastalık yavaş yavaş kesiklik ile başlar. Biraz eforla çabuk yorgunluk ve çarpıntı gelir. Gitgide solukluk ârız olur. Kan levhası değişir. Kadınlarda âdet azalır ve intizamını kaybeder. İştaha azalır, akşamları hafif ürperme ile hararet derecesi yükselir. Sabaha karşı ter zuhur eder. Nihayet kesik kesik öksürük başlar, arka ve omuz ağrıları ve sabahları muhati balgam çıkar. Bu belirtiler hastada bazan hiç bulunmaz veya hasta fark etmiyecek derecede hafif olur. Nihayet hemoptizi kan tükürmek meseleyi aydınlatır. Bu zaman hasta muayene edilirse ces ve ker ile bir bulgu yoktur. Dinleme ile şehik uzun ve sertçe zefir kesik kesik işitilir.

B) İkinci devre: Klinik belirtiler daha aşikârdır. Ateş yükselir iştahasızlık artar, ter ve öksürük ziyadeleşir ve karakteristik balgam çıkar. Bu esnada muayene edilirse önceleri sert sonraları yumuşak roller işitilir. Bir çok vak'alarda bu devrede bir müddet sonra kendiliğinden veya tedavi ile iyileşir ateş ve öksürük hafifler balgam azalır. Umumî olarak düzelir. İştaha ve kilo artar. Dikkatsizlik, ihmal, soğuk alma gibi haller ile bu salâh yeni ceyileşme bozulur. Hastalık yeniden alevlenir fakat yine sükûnete girebilir. Bazan verem enolitine bir şekil alır. Ateş sönmez vasfı ârazlar yayırlır ve ilerler. Hastanın akşama doğru görünüşü karakteristiktir. Hararet derecesinin yükselmesi ile yanaklar kızarır. Gözler parlar, sabahları bol ter ile hastada süratli bir zayıflama başlar, balgam bol ve irinli çıkar sarı ve yeşilimtrak olan bu balgamda basiller ve elestik lifler bulunur. Öksürük bazan çok müz'iç olur. Hastayı kusturur bu derecede kan tükürme de zuhur eder. Ateş devamlıdır. Bu devrede de hastalık iyiliğe dönebilir hattâ şifa bile kabildir.

C) Üçüncü devre: Bu devrede ricde kavuk teşekkül ettiğinden fitiziden bahis olunur. Kavuk yâni boşluklar (Caverne) irili ufaklı olur. Küçük hususî ile derinde olanlar pek fark edilmez, büyüklerinde kendisine mahsus fizik bulgular aşikâr olarak bulunur. Hastalık daha ileri giderek gırtlak ve bağırsaklara sardığı vakit hastalar büsbütün düşer umumî olarak çok bozulur. Bazılarında evpharir yâni iyilik duyarlar gibi haller olur. Göğsündeki nezle bir şey kalmıyacağını kışı geçirirse bahara yazlık bir köşk yaptıracağını söylemek gibi tatlı hayallere kapılırlar, hasta bir deri bir kemik kalmıştır. Nihayet koma dediğimiz dalgınlık içinde emniyet ışığı söner.

Bazan hastalık tamamen sönmese bile müzmin bir karakter alır. Hararet devresi az yükselir, balgam azalır. İçinde basil bulunmayabilir. Umumî ahval de az bozuk gider, bu şekle (Tüberkiloz Fibröz) denir.

2 — Hat safha: En ziyade gençlerde görülür. Yüksek ateş ile hastalık bir kaç ay içinde tamamlanır. Bazan müzmin safhadan hat safhaya geçebilir. Yâni müzmin seyir eden hastalar fazla kan boşalmalardan sonra dört nal giden seyre girebilir.

Akciğer tüberkilozu bazan zatürrie (Pnömeni) şeklini alır. Yüksek ateş ile birdenbire başlar. Ekseriya alt fus âfete uğrar tıpkı zatürrie orayı gösterir. Fakat beklenen kriz gelmez, hastalık seyrini devam eder, balgam irinli olur. Hastalık bir kaç hafta içinde sona erer.

(Sonu var)

İ Ş Ç İ

GENÇ SENDİKALI KARDEŞLERİME

Ey bu güzel vatanın, asil zinde evlâdı,
Senin büyüklerin kurdu, işte bu aziz vatanı,
Cihana ün saldı, cengâverlikle yiğitlikle,
Sen de onun oğlusun, bu güzel yurdu bekle.

*

Sana emanettir bu vatan ulu atandan,
Daima hoş kullanılmak ister, bu güzel vatan
Sen ona candan sahip ol ki, senin öz malın olsun,
Çevre çevre her köşen, iman ve nurla dolsun.

*

Ben sana güveniyorum, en nihayet birleştin,
Gençliğin iç âlemine iman gibi yerleştin,
Vatanını sevenler mutlak mert oğlu merttir,
Sendikalı yaşamakta, büyük bir saadettir.

*

İşçiler, toplanarak, ideal birlik kurdunuz,
Sizin omuzunuzda yükselecek bu güzel yurdumuz.
Bu birlik tam mânasiyle durmadan çalışmalıdır.
Karşısına çıkacak zulmeti daima parçalamalıdır.

*

Çok sağolun, varolun, benim işçi kardeşlerim,
Ruhu imanla dolu münevver, sendikalı arkadaşlarım,
Tuttuğumuz yolğ hakikî saadet yoludur,
Bu yolda yürüyenin hedefi nurla doludur.

Yazan: Aydener TANDOĞAN

Pamuk piyasası

İzmir — Pamuk piyasasındaki hareketli durum devam etmektedir. Garanti hazır birinciler için alıcılar 278 kuruş teklif etmişlerse de satıcılar bu fiyata iltifat etmemişlerdir. Vadeliler 280 - 282 kuruştadır. Diğer tip fiyatlarında da yükselmeler olmuş ve kapanışta birinci B. 255 - 265 ikinciler 240 - 250 ikinci B. tipi 230 - 240 üçüncüler 220 - 230 ve dördüncüler 195 - 210 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

İzmir fuarına iştirak edecek devletler

İzmir (Hususî) — 1954 İzmir Enternasyonal Fuarına iştirak etmek üzere yabancı devletlerin yaptıkları müracaat her gün biraz daha artmaktadır. Son olarak Portekiz ve Lüksemburg fuara iştirak edeceklerini bildirmişler ve bu suretle yabancı devletlerin iştirak sayısı 17 ye yükselmiştir. Bu sene fuara iştirak edecek olan yabancı devletlerin bir rekor teşkil etmesi muhtemeldir. Bununla beraber bazı devletlerin transfer güçlükleri yüzünden Fuara iştirakten çekindikleri görülmektedir.

Bayan işçi arkadaşlara öğütlerim :

Rahim İltihapları

Yazan: Dr. Naci Buçukoğlu

Annexite: Rahim ve yumurtalık arasındaki yolun iltihabına bu isim verilir. Ekseriyetle bir rahim iltihabı neticesinde olur. Bütün diğer iltihaplarda olduğu gibi:

a) **Hâd:** Ateşli, açık lüzûcî akıntılı, sancılı şekildir. Dışardan ve içerden muayenede temasla dahi çok gergin ve ağrılıdır.

b) **Kronik:** Eskimiş, en aşağı bir ay geçmiş bir şekildir. Muayenede ip gibi sert hissedilir. Dış ve iç parmak arasında daima kayar ve akıntısı koyu, hafif sarımtrak renktedir...

Annexit'lerde umumî enfektionlar yanında, bir de Annexite tbc. vardır. Annex tüberkülozu, daima sekonderdir. Akciğerlerde veya vücudun diğer bir yerinde esas primer menşei aramak lâzımdır. Annexit'lerde, ateş 37° den aşağı düşmez. Hastada iştahasızlık, kırıklık, sancı, bel ağrısı, akıntı velhasıl umumî bir huzursuzluk vardır. Genç bayan arkadaşlarda olursa daima bir parametrit ve perimetrit düşünmelidir. Ayrıca doğumlarda husule gelen yırtıkların dikkatli dikilmemesi ve iyice tamizce pansuman yapılmaması yüzünden yine metrit ve Annexite'ler çok sık görülürler. Annexit'ler tedavi edilmezlerse daima sterilite husule gelir. Yâni o şahısların artık ya hiç çocukları olmaz veya pek zordur.

Tedavisi: Bugün elimizde mevcut antibiyotikler (Penicilin - Streptomycin - Terramycin) sayesinde ve Fizikoterapi ile tamamen şifa bulur. Bu hususta iyi bir hekim muayenesi ve tedavisi en başta gelen olaydır.

Parametrit - Perimetrite: Kadın uzviyetinin en mühim hastalıklarından birisi de bu Peri - Parametritlerdir. Çok yüksek ateş yapar. Şahıs ıztıraptan kıvranır. Başlangıçta çok fena kokulu akıntı mevcuttur. Sonraları bu akıntı koyulaşır. Sarımtrak bir renk alır. Fena bir koku daima vardır. Sonraları kronik hale gelen bu hastalıkta muayenede Peri - Parametrinin tahta gibi sert duyulur. Hastanın muayenesi bile çok vecalıdır. İştah çok azalacağı cihetle, şahıs gittikçe zayıflar, tahta gibi karın ve kaşektik bir yüz husule gelir.

Tedavi: İkiye ayrılır:

a) **Hâd safhada:** Penicillin - Sülfamit ve umumî iltihap tedavisi çok iyi neticeler verir.

b) **Chronique safhada** ise ancak cerrahî müdahale lâzımdır. İhtiyaten antibiyotiklerde verilir.

(Arkası var)

Sigorta Bahisleri:

Ödenekler ne zaman verilir?

Yazan: Sırrı KARDEŞ

Hasta sigortalılara tedavi dolayısiyle, çalışamadıkları günler için verilmesi gereken ödenekler haftalık olarak ve işledikten sonra verilir. Pazar günleri için ödenek verilmez.

2 — Analık halinde yapılan yardımlar:

Bu yardımlardan aşağıda yazılan kimseler faydalanır:

a) Sigortalı kadın işçi veya müstahdemler,

b) Sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı,

Analık halinde yapılması gereken yardımlar şunlardır:

1 — Gebelik muayenesinin yatırılması:

Gebe sigortalı kadınla sigortalı olmıyan gebe karısının, gebeliğin en geç 6 ncı ayında isim ve adresleri İşçi Sigortaları Kurumu tarafından işyerinde önceden ilân edilmiş olan ebe veya hekime muayeneye gitmesi ve ebenin veya hekimin daha sonra yapılmasına lüzum göstereceği muayenelere gelmesi şarttır. Bunu yapmıyan sigortalı kadınlara iş göremedikleri günler için verilecek ödeneklerden indirme yapılabileceği gibi bu ödenekler tamamen de kesilebilir.

2 — Doğum sırasında gerekli sağlık yardımlarının yapılması:

Sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı doğum yaptığı zaman evine ebe gönderilir. İcap ederse doğum sırasında bir de hekim bulundurulur. Doğumun evde yapılamıyacağı anlaşıldığı takdirde, kadın bir doğumevine veya sağlık müessesesine kaldırılıp doğum orada yapılır. Gerek evde ve gerek doğumevinde veya hastahanede doğum yapanların ilâçları parasız verilir.

Öyle zamanlar ve öyle yerler olur ki, gebe kadının bir ebeye veya hekime gebelik muayenesi yaptırması veyahut muayene ve doğum için İşçi Sigortaları Kurumunun eve hekim veya ebe göndermesi mümkün görülmez. Bu gibi hallerde Kurum ebelik muayenesi ve doğum masrafları karşılığı olarak maktu bir para yardımında bulunur. Bu maktu para yardımı, ileride tespit edilecektir. İki veya daha fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı iki misline çıkarılır.

3 — Emzirme yardım parası:

Ananın iyi gıda alıp çocuğuna bol süt vermesini sağlamak maksadiyle doğum yapan sigortalı kadına veya sigortalı erkeğe sigortalı olmıya karısına yarıca bir de emzirme yardımı yapılır. Bu yardımın miktarı da kanun yürürlüğe girdiği zaman tesbit edilip ilgililere duyurulacaktır. İki veya daha fazla çocuk doğarsa emzirme yardımı da iki misline çıkarılır.

4 — Sigortalı kadına iş göremediği günler için verilecek ödenek:

Doğum yapan bir kadın, bir müddet çalışamıyacak durumdadır. İşte bu iş göremediği günler için kendisine muayyen bir ödenek verilecektir. Sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısı böyle bir ödenekten faydalanamaz. Çünkü bu kadın esasen kocasının çalıştığı iş yerinde çalışmamaktadır. Doğum yapan sigortalı kadına doğumdan evvel üç ve doğumdan sonra da altı haftaya kadar öde-

(Devamı 4 üncüde)

Amerikan işçi hareketinin tarihçesi

Şehir Merkez Grupları ve Millî Sendikalar

(Geçen sayıdan devam)

Daha 1836 larda işçilerin, ıslahat hareketlerine ve siyasî cereyanlara karşı olan alâkaları gevşemeğe başladı. 1835 ile 1837 yılları arasında süratle yükselen fiyatlara mâni olmak üzere, yeni bir gayretle meslekî derneklere ve sendikalara döndüler. Meselâ 1836 da Filâdelfiya ile Nevyork şehirlerinde elliden fazla mahallî sendika faaliyette bulunuyordu. İşçiler, Nevyork, Boston, Sinsinati, Pitsburg, Luivil gibi diğer şehirlerde de sendikalar teşkil ettiler. Bu süratli gelişme şehir esasına dayanan sendika gruplarının teşekkülüne yol açtı. Bu «Şehir Merkez Grupları» teşkilâtı veya o zamanki tâbiriyle «(meslekî) sendikalar» en büyük dikkatlerini müşterek alâkayı mucip problemlerin müzakeresine ve sendika mensupları tarafından vücuda getirilen imalâtın geliştirilmesine tevcih ettiler.

Bir tek mahallî bölge teşkilâtı fevkinde olan sendika grupları teşkilâtı ilk defa olarak 1834 yılında tecrübe olundu ki, bu tarihte Millî Sendika Birliğini teşkil etmek üzere yedi şehirden gelen merkez grupları Nevyorkta toplandı. Daha sonra 1835 ve 1836 da deri imalâtçıları, mürettipler, tarak imalâtçıları, marangozlar ve el dokumacıları bütün memleket ölçüsünde olarak ayrı ayrı kendi derneklerini kurmağa teşebbüs ettiler. Maamafih federasyon vücuda getirmeğe matuf olan bu denemeler gerek 1837 yılının malî paniğine, gerek bunu takiben 1940 larda ekseriyet itibariyle meydana gelen iktisadî buhrana ve işsizlik devresine karşı mukavemet edemedi.

«Utopya» devresi

Buhran devresi gerek mahallî, gerek millî sendikalar üzerinde tahribatta bulunduğu sıralarda bir çok yerlerdeki işçiler, gayretlerini istihsal ve istihlâk kooperatifleri kurmak yoluna yönelttiler. Fransız Sosyalisti Charles Fourier ile İngiliz ıslahatçısı Robert Owen'in müritleri ve o devrin diğer bir çok mütefekkirleri tarafından yayınlanan hayalî fikirler mahsulü kooperatif topluluklara dair türlü projeler ise diğer bir çoklarınca cazip görünüyordu.

Sefalete, işsizliğe ve umumiyetle işçileri muztarip eden sosyal ve ekonomik kötülüklere karşı hal çaresi olarak gerek Massaçusets'teki meşhur Brook Fam, teşebbüsünde gerek İndiyana'daki New Harmony kolonisinde tecrübe edilmiş olanlara benzer şekilde olarak arazi ve âletler bakımından bütün camiaya şâmil bulunan müşterek mülkiyet şekli ileri sürülüyordu. Bu projeler her ne kadar işçi gruplarında geniş surette müzakere edildiyse de, bizzat işçilerin kendilerinden pek az müzaheret gördü. Maamafih bu düşünüş işçilerin gayretlerini sendika faaliyetleri alanından politik ve ekonomik nazariyelere dair olan münakaşalara tevcih etti.

Bu Bu devre zarfında bir «Yurt Hareketi» meydana geldi. En basit bir tâbirle bu hareket üzerinde yerleşmek ve onu işlemek arzu eden kimselere hükûmetin, devlete ait hali topraklardan vermesine dair bir tekliften ibaretti. «Çalışma» tarihçisi Selig Perlman'ın «Birleşik Devletlerde Sendikacılığın Tarihi» adlı eserindeki ifadesine göre bu hareket, bedelsiz arazi almak usulü ile işçinin ücret sisteminden müstakil çalışma tarzına geçmesi için kendisine hükûmeti bir çare temin edilmesi talebinden başka bir şey değildi ve bu talep Amerikan politikasına tekmil 1850 ve 1860 larda hâkim olmuştur.

(Devamı var)

Sohbetler

Bunlar bayat taktiklerdir

Aylar ve aylar var.

İş verenlere gidiyor geliyoruz.

Rica ediyoruz, hakikate dayanan ikna'i konuşmalarımızla anlatıyoruz.

Misaller getiriyor, deliller veriyor, ispat etme vesikalarını sıralıyoruz.

Yakın zamanlarda yaptıkları vaitleri şahitleri ile hatırlatıyoruz.

Hepsi nafile direksiyonda oturanları bir türlü yola getiremiyoruz.

Tek kuruş, tek santimin bile işçiye verilmesine yanaşmıyorlar.

Siz kıymetli işçi arkadaşlarımıza bir gün içinde bulunduğumuz durumu anlatmak lüzumunu hissediyoruz.

Sizler, Şubat ayı sonunda sendikamız temsilcilerine dilekçelerle müracaat ediyorsunuz ve diyorsunuz ki, açın ihtilâf açın artık tahammülümüz kalmadı.

İhtilâf kanunî seyrini takip etmeye başlıyor.

16 Nisan tarihinde bir de bakıyoruz ki bir kaç yüz kişiye saatte ortalama üç ile dört kuruş zam yapmaya başlamışlar.

Bu zam hem nasıl bir zam 16 Nisan tarihinde kararı çıktığı halde bir buçuk ay evvelisinden yâni bir Şubattan itibaren hesaplanıyor ve ödeniyor.

Sebep?

Gayet basit hakem heyetlerinde diyecekler ki «efendim biz zaten zam vermeye başlamıştık. Hattâ bunlar ihtilâfı açmadan evvel bile bir miktar verdik. Ve bilâhare de vereceğiz.»

Kurt bir hukukçunun tecrübeli bir iş mevzuatı kompetanının tavsiyesi ile yapılmışa benziyor bu ufacık zam.

Maksat ne olursa olsun manzarası ve veriliş şekli ile bu bayat taktik büyük dâvanın yanında pek bücür ve renksiz kalıyor.

Bir Sendikacı

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu İcra Heyetinin birinci altı aylık çalışma raporu

(Geçen sayıdan devam)

Son olarak çıkarılan, her teşekkülün müfredatlı hesabını gösteren listeler gönderilmiş, neticelerine intizar edilmektedir. Malûm olduğu üzere Kurulunuzun bu bahiste ciddî tedbir ve kararlar almasını icap ettiden tüzük ve nizamname hükümlerinin mevcut bulunduğunu dikkatlerinize arzetmek isteriz.

16. Seyhan barajında çalışan işçilerin hafta tatilinden istifade etmelerini ve Malatya Tütün Fabrikası işçilerine, iş yerinin hatasından dolayı yükletilen vergilerin, hatalılar tarafından ödenmesi için alâkalılar nezdinde lüzumlu teşebbüs yapılmış, yeni bir şikâyet olmadığına göre, meselelere hallolunmuş nazarı ile bakılmaktadır.

17. İzmir İşçi Sendikaları Birliği ile bir çok sendikalar arasında başlayıp ayrılığa ve yeni bir teşekkülün kurulmasına kadar varan ihtilâf bizleri umumî yeise sevketmiştir. Başlangıçta mevzudan haberdar edilmemiş olmamız, yerinde bastırılması mümkün mevzii meselelerin vak'a haline gelmesine sebep olmuştur. Böyle olmakla beraber duruma muttali olunduğu andan itibaren yakinen ilgilenmek sureti ile her iki teşekkül arasında zuhur eden ihtilâfın halli için bazı formüller göstererek müşterek toplantıların yapılması ve yapılacak toplantıda Türk-İş'in hakem mevkiinde bulunması üzerinde durulmuştur. Tarafların henüz, herhangi bir teklif ve mütalâaları ile karşılaşabilmiş değiliz. Beklememizin sonucunu şimdilik müsbet görmekteyiz.

Sayın kurulunuzda, mevzuubahis mesele hakkındaki fikir, tavsiye ve kararlarına ihtiyaç olduğunun sarahaten kaydı elzemdir.

18. Çıkarılan son bir kanunla, Devlete ait işyerlerinde çalışan işçilere tevzi edilen birer aylık ikramiye şüphesiz ki, memnuniyet vericidir. Ancak bunun dışında kalan ve daha büyük yekûn teşkil eden işçi arkadaşların istifade edememesi de teessür ve üzüntümüzü mucip olmuştur. Kaldı ki, ikramiyelerin piyasada meydana getirdiği pahalılık tepkisi, ikinci kısımdaki arkadaşları âdeta çekilmesi mukadder bir ceza halinde ayrıca hırpalamıştır.

Bizim görüşümüze göre, memleketin sosyal ve iktisadî düzeninde ücret normlarını bu gibi geçici hamlelerden ziyade istikrarlı ücret ayarlamalarına işddetle muhtaçtır. Aksi halde yapılacak eklemeler hakikî ihtiyacın daima dûnunda kalır. Kurulunuzun bu mevzu etrafında alacağı kararlara ihtiyaç var demek, yerinde olur.

19. Sosyal sahamızı tanzim ve murakabeye iş hukukumuzun gayet yavan ve verimsiz olduğunu yeniden tekrar etmeğe lüzum yoktur. Bu arada kifayetsiz de olsa, nisbeten faydalanabildiğimiz Hakem Kurullarının vâsi selâhiyetlerinin bir mesuliyet esasına dayanması realitenin olduğu kadar demokrasinin de icabındandır. Bu sebeple, Büyük Millet Meclisinde bekliyen tasarının bir an evvel çıkmasına sarfedilen gayretlerimize müzaharet ilâveleri beklemekteyiz.

20. Millî Korunma Kanununa dayanan ve halen yürürlükte bulunan koordinasyon kararlarının kaldırılması hakkındaki müracaatımız müsbet cevaba hedef olamamıştır. Mevzuun daha geniş ve kuvvetli fikir etrafında müdafaası için gerekli incelemeler yapılmaktadır.

21. Öteden beri teşkilâtımı-

(Devamı 4 üncü sahifede)

"İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınlarından,,

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Teşekkülü

Yazan: Prof. Dr. Orhan TUNA

(Geçen sayıdan devam)

Bundan sonra Vekil, Millî Konfederasyonun bilhassa üzerinde durması lâzım gelen meselelere geçmiş ve yeni teşekkülün her şeyden evvel işçi-işveren-hükûmet arasındaki sıkı işbirliğine ehemmiyet vermesi gerektiğini, mevzuatın tedvininde ve tatbikinde müessir olması lâzım geldiğini, başta komünizm olmak üzere her türlü ekstrem ceryanlarla mücadele etmesinin zarurî bulunduğunu, sendikacılığın inkişafı hususunda ehil unsurlar yetiştirmeğe bilhassa dikkat etmesini söylemiş ve totaliter sendikalar karşısında Türk sendikacılığının demokrasiyi takviye edeceği kanaatinde bulunduğunu sözlerine ilâve eylemiştir.

Çalışma Vekilini takiben işveren delegesi olan İzmir Sanayi Odası Reisi söz alarak İzmirde İşverenlerin henüz sendikalaşmamış olduklarını, İzmirli işverenlerin ve bunların bir mesleki teşekkülü mahiyetinde olan sanayi odasının, işçi refahı için hiçbir vecibeden kaçınmadıklarını, ancak İzmirli sanayicilerin yegâne istediklerrinin Türk sosyal mevzuatının âdil esaslar dahilinde revizyonu olduğunu, işçilerin bahsettikleri istismar hâdisesinin asla varit bulunmadığını, fabrikaların çok müşkül şartlar dahilinde çalıştıklarının unutulmaması gerektiğini, nitekim, iş kanununun tazminata ait hükümlerinin işverenleri iflâsa kadar götürebileceğini, bu durumun çok tehlikeli olduğunu, diğer taraftan tercüme kanunlardan vazgeçilerek iş hayatını ve işçinin seviyesini gözönünde tutmak suretiyle her meslek ve branşta asgarî ücret hadlerinin tesbiti gerektiğini söylemiştir.

töö vki cmfhy sd rıcmf sdrıo

Bundan sonra sözlerini sendikacılık sahasına nakleden işveren delegesi, kayıt mecburiyeti olmadığından memlekette sendikaların bir türlü kuvvetlenmediğini, işverenlerin kısa görüşlü olmak istemediklerinde ndolayı sendikaların kuvvetlenmesinden sevinç duyacaklarını, diğar taraftan alınacak âcil tedbirlerle memlekette işçi-işveren münasebetlerini takviye eylemek gerektiğini, meslek ahlâkının düzene koyulmasının zarurî bulunduğunu, müstekar bir işçi sınıfının ihdası lâzım geldiğini, işverenlerin işçi refahını teminle, işçilerin ise randımanı arttırmakla mükellef olduklarını söylemiştir.

İşveren delegesini takiben söz alan Birleşik Amerika Devletlerinin en büyük işçi teşekkülü olan «American Federation Of Labour» un Avrupa temsilcisi ve «Milletlerarası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu» nun icra komitesi âzası, tanınmış sendikacı I. Brown, Türkiyede sendikacılığın bizzat işçiler tarafından yürütülmesi üzerinde durmuş, bir takım mehtilerden sakınılması lüzumuna işaret etmiş ve sanayileşme hareketlerinin sosyal ve ekonomik bakımdan işçiler lehine inkişaf etmesi icap ettiğini, yâni millî teşekkülün kominforma karşı en kuvvetli bir kale vazifesini göreceğini, bütün hür memleketlerde olduğu gibi, Türkiyede de siyasî demokrasinin sendikacılığa ve sendikacılığın ise siyasî demokrasiye bağlı bulunduğunu ifade eylemiştir.

Bundan sonra Belçika, İngiliz ve Yunan İşçi Sendikaları delegeleri söz almışlar ve hepside yeni millî teşekkülü demokrasinin büyük bir kuvveti olarak selâmlamışlardır.

Daha ziyade şekle ve merasime taallûk eden bu nutukları takiben, tüzük komisyonunun raporu okunmuş ve bilâhare çeşitli kurucu sendikalara mensup muhtelif delegeler söz alarak işçi sendikalarının ve millî konfederasyonun gayeleri üzerinde durmuşlar, mevzuat karşısında işverenle işçilerin müsavi durumda bulunmaları zaruretine, grev hakkının demokratik haklardan madut olduğuna, Türk işçisinin hiçbir ferdin ve teşekkülün vesayeti altında bulunmadığına ve bundan böyle de hiçbir siyasî teşekkülün emir ve kumandası altına girmeyeceğine işaret etmişlerdir. Bu arada müzakerelerin oldukça muntazam şekilde cereyan eylediği ve dirayetle idare olunduğu göze çarpıyordu.

Nizamnamenin «branşında mesleki federasyonu bulunan sendikalar, vilâyet ve bölge sendikalar birlikleri vasıtasiyle Türk-İş nezdinde temsil edielmezler» kaydını ihtiva eden beşinci maddesi ehemmiyetli ve uzun münakaşaları mucip olmuştur.

Bu arada başka bir delege, tesanüt halinde hiçbir işverenin veya işverenler sendikasının işçi sınıfını mağlûp edemiyeceğini, siyasî mülâhazaların sendikacılık hareketinden koğulması gerektiğini ifade eylemiştir. Bu konuşmalar olurken kongrede Sendika liderleri arasında cereyan eden mücadele gözden kaçmıyordu.

Nitekim sendika birliklerinde sivrilmiş ve kendisine mevki yapmış olanlar Konfederasyon camiası içinde sendika birliklerinin, federasyonlarda nüfuz sahibi bulunalar ise federasyonların kuvvet ve kudret sahibi olmalarını iltizam ediyorlardı.

Diğer taraftan tüzüğün gelirlere ait yirmi dördüncü maddesi de, uzun ve çetin münakaşaları mucip olmuş ve bilhassa teberru meselesi üzerinde ehemmiyetle durulmuştur. Bir çok delegeler teberru kabul edilmemesi fikrini müdafaa etmişlerse de, fıkra esas itibariyle kabul olunmuştur. Kuruluş ve birinci kongre hakkında bu kadar malûmatla iktifa ederek şimdi konfedarsyonun bünyesini tahlile geçelim:

c) Konfederasyonun bünyesi.

Bilindiği gibi bugün umumiyet itibariyle ve pek az istisnası ile iş kanununa tâbi olarak çalışan işçilerimiz şu teşekküller dahilinde organize edilmiş bulunmaktadır:

1 — Sendikalar,
2 — Mahallî birlik veya federasyonlar,
3 — Meslekî federasyonlar,
4 — Konfederasyon.

1952 yılı Temmuz ayı sonunda yâni Konfederasyonun kurulduğu tarihte, bütün memlekette mevcut 240 sendikadan 162 si fiilen Konfederasyona bağlanmış bulunmaktadır. Yâni nisbî rakamlara bütün sendikalardan yüzde 67 si bugün adı geçen teşekkülün bünyesi içinde yer almıştır.

(Devamı var)

Özlediğim iş yeri - işçi - iş veren

Yazan: Hüseyin KARA

Öyle iş yerleri olmalıdır ki; orada işçinin sıhhat ve sağlığına zarar verecek hiç bir unsur bulunmasın... Orada işçinin muntazam ve sıhhî soyunma, yıkanma yerleri olsun... Temiz yemekhaneleri, temiz tabakları olsun... Orada paydoslarda işçinin istirahat etmesi için dinlenme salonları olsun ve her tarafta bir ahenk, bir intizam hüküm sürsün.

Böyle iş yerlerinde öyle işçi toplulukları olmalı ki, işçi orada işinden başka hiç bir şey düşünmesin, işini kendi öz işi gibi bilsin ve çalışsın, işinden başka hiç bir işle meşgul olmasın...

İşçi, helâl kazancın doğru ve vicdanî çalışma ile mümkün olacağını bilsin... Fabrikanın âlet ve malzemelerini iyi kullanıp, zarar ve ziyan yapmaktan nefsini korusun. İşinde her zaman dikkat ve itinayı göstersin...

O işçi topluluğunu teşkil eden çırak ustasına, usta ustabaşısına, ustabaşı âmirlerine korkarak değil, sadece sevgi ve hürmet beslediği için itaat etsin. Sevk ve idare bakımından şef, ustabaşı ve ustalar evvelâ kendi kendilerini, sonra emri altında bulunan kimseleri samimî ve ciddî olarak her zaman murakabe etsin...

«Bana ne lâzımcılık» yaftası o işçi topluluğunda asla gözükmesin... Amir, emri altında bulunan kimseleri haksız yere incitmesin, izzeti nefsi ile oynamasın ve hak sahibine hakkını vermekten ne haksızlık etmekne nefsini korusun...

Bir iş yerinin sıhhî ve intizamlı oluşu, işçilerin çalışkan, dürüst oluşu hiç şüphesiz işverenlerin elindedir. Şu halde öyle işverenler olmalıdır ki, nasıl iş yerleri kendi evleri ise, orada çalışan işçilerin istisnasız hepsini kendi öz evlâtları gibi saysın... İşçilerin, haksız yere ekmekleriyle oynamasın...

Herkesin işine ve çalışmasına göre hakkını versin. Her surette olursa olsun fazla kâr yapmak için işçinin hakkını vermemeyi kendine şenaat saysın... Adama iş değil, işe adam düsturunu bilsin, ehliyetsiz kimseleri işçilerin basına geçirmesin... İşçilerini hayat şartlarına göre mükâfatlandırdın.

Garp devletleri seviyesine ulaşabilmemiz için ah nerede o işyeri, o işçi ve o işveren?

İşçilerimiz diyor ki :

Işci Sigortaları Paşabahce Dispanseri Hekim ve İdarecilerinden ricamız

İşçi Sigortaları Paşabahçe Dispanserinde muhtelif branşlarda dört hekim vardır:

1 — Dahiliye servisi
2 — Hariciye servisi
3 — Nisaiye servisi
4 — Bakteriyolog servisi.

Bu servislerdeki işlerin bir kısmı çok ağır, bir kısmı ise diğeriyle kıyas edilince, oldukça hafiftir.

Meselâ, dahiliye servisinde günde 70 küsur hasta muayene olmakta, ekseriyetle bu servisteki doktor, işlerinin çokluğu münasebetiyle, bazan hastaları müşkül durumlara sokmaktadır.

Dahiliye servisi doktorlarından biri geçen gün, bir hastaya sadece bir tek adetlik bir aspirin reçetesi vermiş, bilâhare de bu hastanın münakaşa yapması üzerine istirahat vermiştir.

Bu gibi aksaklıklara belki de o doktorun çok sıkışık durumda iş görmesi sebep olmaktadır.

Halbuk hariciye servisinde iki doktor vardır bu iki doktora bazı günler iki hasta dahi isabet etmemektedir.

Bizim ricamız tıbben bir mahzur yoksa, hastası çok olan servislere, işi az olan servislerdeki hekimlerin vakitleri olduğu zaman yardım etmesidir. Böylelikle hasta işçilerin saatlerce ıztırap içinde beklemeleri de önlenmiş olur.

Meselâ nisaiye servisine bakan doktor, hastalarının çokluğuna rağmen fırsat buldukça dahiliyedeki arkadaşlarına bir çok defa koşmaktadır.

Mustafa Efsen

Fabrikalarda çalışma sistemi

(Baş tarafı 1 ncide)

dır. Fakat bu işte çalışanlar dikkatlerini devamlı olarak bir yere toplayamamakta ve umumiyetle bir saat sonra, bozuk bilyaları kaçırmağa başlamaktadırlar. Fakat fabrikada saat başında beş dakika istirahat verilmesi neticesinde bozuk bilyaların sayısı yüzde 14 nisbetinde azalmıştır.

Tabiatiyle bu beş dakikalık istirahat müddeti işin mahiyetine göre değişmektedir. Amerikada bir döküm fabrikasında yarım saat çalışma, yarım saat istirahat sistemi tatbik edilmektedir. Bu vaziyetle fabrika yarım gün çalışmış olmaktadır. Fakat istihsalin düşmediği, bilâkis kalitenin yükseldiğini görmüştür.

Bir gün fabrikalarda istirahat saatlerinin iş saatlerinden çok olduğunu görünce, hayret etmemelidirler.

İsveçte fabrikalar ayrı bir sistem tatbik etmektedirler. Ericson telefon fabrikalarında sabah saat yedide işbaşı yapılmakta ve saat dokuzda ara verilmektedir.

Bu istirahat anında işçiler kahvaltı etmektedirler.

İkinci teneffüs saati on birdedir. Bu arada işçilere alkolsüz içkiler verilmektedir. Öğle tatili kısaltılmıştır ve yemek süratle yenmektedir. Fakat saat üçte tekrar bir ara verilmekte ve fabrika işçilerine kışın çay ve pasta, yazın da serinletici alkolsüz içkiler ikram edilmektedir.

Görülüyor ki işçilere teneffüs vermek kat'î bir kaideye bağlı değildir. Her fabrika kendi tecrübelerinden elde ettiği neticelere göre hareket etmektedir. Bununla beraber istirahatin şekli bir kaideye bağlanmalıdır. Meselâ beş dakika için olsa dahi işçi muhit değiştirmeli, istediği gibi konuşabilmeli, kitap okuyabilmeli, sigara içebilmelidir. Onun içindir ki her fabrikada bir istirahat salonu meydana getirmeli, limonatadan koka-kolaya kadar her türlü alkolsüz içki ve yiyecek maddeleri bulunan bir büfe tesis etmelidir. Bilhassa bu içkilerdeki şeker, işçi bünyelerine yeni bir enerji vermektedir. Hattâ radyo, televizyon gibi eğlence vasıtaları da temin olunmalıdır.

Burada işçinin tembelliğe alışması mevzuubahis değildir. Çünkü her işçi bir an evvel işini bitirip evine gitmek ister.

Boşa geçen saatler artacak olursa bundan huzursuzluk duyar.

(Science Magazine)den

Sigorta bahisleri

(Baştarafı 2 incide)

nek verilir. Ancak sigortalı kadının bu ödenekten faydalanabilmesi için bu müddet içinde başka bir yerde çalışmaması ve bu yerden gündelik almaması lâzımdır.

Doğumdan evvelki üç haftayı tam olarak tesbit etmek biraz güçtür. Meselâ gebe kadın üç hafta sonra doğuracağını tahmin ederek çalıştığı iş yerinden ayrılmıştır. Fakat doğum üç hafta değil, bir ay sonra vaki olmuştur. Kadının işten kaldığı yalnız üç hafta için kendisine ödenek verilir. Kanunda yalnız üç hafta için ödenek verileceği yazılıdır. Çalışmadığı dördüncü hafta için ödenek verilmesi mümkün değildir. Çünkü bunun aksi de olabilir. Doğum, kadın iş yerinden ayrıldığı tarihten iki hafta sonra vaki olmuştur. Bu durumda da yalnız iki hafta için işgöremezlik ödeneği alır. Çünkü bir haftayı esasen çalışmakla geçirmiş ve işyerinden günlük ücretini almıştır.

İşçi Sigortaları Kurumu tarafından sağlanacak olan doğum yardımlarından haklı ve makul bir sebep yok iken faydalanmak istemiyen ve böyle bir yardımı reddeden veyahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almayan sigortalı kadınlara doğumdan ileri gelen hastalık hallerinde geçici işgörmezlik ödeneği verilmez.

Ödeneğin miktarı:

Sigortalı kadına işgöremediği günler için yukarıda yazılı esaslar dahilinde verilmesi gereken günlük ödenek miktarı günlük kazancının üçte ikisi tutarıdır. Bu ödeneğe doğumdan 3 hafta evvelki ayı içinde elde edilen günlük kazanç, esas tutulur. Bu radaki kazanç da yukarıda «ödeneğin hesaplanması» bahsinde izah edildiği şekilde tesbit olunur. Pazar günleri için ödenek verilmez.

(Devamı var)

Sohbetler

(3 den devam)

za bağlı olmakla beraber Karadeniz Bölgesi Sendika ve Federasyonunun vaziyeti ile yakinen alâkadar olmak lüzumu hissedilir hale gelmişti. Bunlardan, bilhassa Ayancık Sendikasının duçar olduğu tertipli baskılara karşı mukavemet azlığına uğramakta olduğu bizleri meşgul eden başlıca hâdiselerden biri idi.

İşte bu tarz mütalâa ile anılan bölgede yapılacak tetkiklere İsmail İnan'ın vazifelendirilmesi lüzumuna kani olunmuştur. Ayancık ve Çeltek Sendikalarının kongrelerine vaki olan iştirâk bu sendikaların her bakımdan kalkınmalarına ve meselelerine nüfuz etmeleri babında büyük ehemmiyet taşımıştır.

Samsunda ise, Federasyonun durumu, aynı branşta olmakla beraber, ayrı bulunan Sendikaların birleşmesi ve birleştirilmesi ve umumiyetle Türk-İş aidatları üzerinde Sendika Yönetim Kurulları ile durulmuş ve muslihane karar ve neticelere varılmıştır.

22. İstanbul Akaryakıt İşçileri Sendikasının, sağlam ve kuvvetli esbabı mucibelere dayanan 21 maddelik tekliflerinin, Petrol Ofisi Genel Müdürlüğündeki görüşmeleri Türk-İş'in iştirâki ile yapılmıştır.

İki gün devam eden müzakereler, Genel Müdürün müsbet anlayışı altında sevinilecek neticelerin istihsaline mucip olmuştur. Mezkûr sendikadan, bilâhare, karara alınan işlerin geciktiğine dair müracaat üzerine tekrar Genel Müdürlükle şifahî ve yazılı muhabereye geçilmiş ve binnetice matlûp olan meselelerin hallolunduğu hakkında Petrol Ofisi Genel Müdürlüğünün müjdeci yazıları alınmıştır.

23. 8 Ağustos 1953 tarihinden bu yana yapılabilen işler en açık ve samimî lisanla tetkik ve takdirlerinize sunulmuştur.

Karar ve ikazlarınıza intizaren arzederiz.

Reis

Naci Kurt	K. Yavuz
Mesul muhasip	Umumî kâtip
Ömer Ergün	İsmail İnan

Toplulukla iş ihtilâfımız

(Baş tarafı 1 ncide)

Bizler bu hakkın tecellisinde karar vereceklere tam mânası ile inanmaktayız.

Allah ve hakikat bizlerle beraberdir.

N. Şeker

Gümrükte bulunan mallar

İktisat ve Ticaret Vekâleti gümrükte bulunan mallara dair yeni bir sirküler neşretmiş ve ilgililere göndermiştir. Buna göre, beedli satıcı yabancı firmaya tamamen ödenmiş olduğu halde çeşitli sebeplerle gümrüklerde bekliyen malların yürürlükte bulunan esaslar dahilinde üç nisan 954 tarihine kadar çekilmesi uygun görülmüştür.

TEŞEKKÜR

Haksız bir yere fabrikaca işime nihayet verilmesile gerek işçi sendikasının, ve gerekse beni tanıyan işçi arkadaşlarımın şahsıma karşı göstermiş oldukları yakın alâkalarından dolayı kendilerine teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Duvarcı Ustabaşısı
Recep Ölçer

Traktör ve lâstik fabrikalarının teşebbüsleri

Ankara (D.H.A.) — Petrol ve yabancı sermaye yatırımını teşvik kanunu yürürlüğe girdikten sonra memleketimizde tesisler kurmak üzere yatırımlar yapmak için yapılan müracaatlarda büyük bir artış görülmüştür.

Yabancı sermaye yatırımı kanunu hükümleri gereğince, yabancı sermaye yatırımları için hükûmetin müsaadesini almak icap etmektedir.

Yapılan müracaatlar Vekiller Heyeti tarafından dikkatle ve ehemmiyetle tetkik olunmaktadır. Aldığımız malûmata nazaran son günlerde Amerikanın en meşhur traktör, kamyon ve otomobil fabrikalarından olan The General Tire Company, İstanbul civarında büyük bir fabrika kurmak üzere harekete geçmiştir.

Bu hususta Vekiller Heyeti müsaadesi hemen hemen çıkmış gibidir. Bundan başka The Minneapolis Moline zirai makineleri imalâtçıları, Türk sermayedarları ile iştirâk halinde bir traktör montaj fabrıkası kurmak üzere müracaat etmiş bulunmaktadır. Fabrika faaliyete geçtikten sonra 3 sene zarfında Türkiyenin traktör parça ihtiyacının dörtte üçünü karşılayacak bir istihsal kudretine sahip olacaktır.

Bundan daha enteresan olarak Meksikanın ziraî müstahsilinin ihtiyaç maddelerinin yüzde 80 ninden fazlasını temin eden Sears Robuck müessesesinin Ankarada ve İstanbulda muazzam birer satış mağazası açmak üzere yaptığı müracaattır. Bu satış müessesesinde daha fazla Türk mamulleri satılacaktır.

DÜNYA KUPASI MAÇİ İÇİN FİNALE KALANLAR

Zürih 30 (A.A.) — Almanya ve Yugoslavya 1954 dünya kupası maçlarında Saar ve Yunanistanı elimine etmişlerdir.

Saarbrueckende yapılan maçta Almanya Saar'ı 3-1, Atinada oynanan maçta Yugoslavya Yunanistanı 1-0 yenmişlerdir.

Finale kalan memleketler şunlardır: Almanya, Avusturya, Belçika, Brezilya, Çekoslovakya Fransa, Güney Kore, İngiltere, İsviçre, İtalya, Macaristan, Meksika, Türkiye, Uruguay, Yugoslavya.

VEHBİ EMRE İSTANBULA DÖNDÜ

Türkiye Güreş Federasyon reisi Vehbi Emre, yurt içinde yapılan güreş seçmelerini takip ettikten sonra şehrimize dönmüştür.

Önümüzdeki nisan ayının ilk haftasında Japonyada yapılacak dünya şampiyonasına iştirak edecek millî güreşçileri tesbit etmek maksadiyle 80 güreşçi arasında nihaî seçmeler yapılacaktı.

Bu müsabakalar Spor ve Sergi sarayında yapılamadığı takdirde Federasyonca Adanada yaptırılması düşünülmektedir.

MC CATEER NAKAVUTLA GALİP

Londra 31 (SHA) — Liverpoolda yapılan boks karşılaşmasında Pat Mac Cateer maçın ilk ravundda rakibi Arthur Acha'yı mağlûp etmiştir.

Mac Cateer'in bu 21 nci galibiyetidir.

HAAS HASTA

Paris 31 (SHA) — Almanya 400 metre şampiyonu Haas hasta olduğundan antrenmanlarını yarıda bırakmıştır.

Atlet Haas mevsimin ilk koşu müsabakalarına iştirak etmiyecektir.

Bölge müdürümüz vazifesine devam ediyor

Beden Terbiyesi Bölge müdürlüğünden istifa etmiş bulunan Sait Selâhattin Cihanoğlunun istifası vali ve belediye reisi Fahrettin Kerim Gökay tarafından kabul edilmemesi bütün spor çevreleri tarafından büyük bir memnunlukla karşılanmıştır. Bu münasebetle profesyonel ve amatör kümeye mensup 40 kulüp idarecisi dün sabah valiyi makamında ziyaret ederek, Türk sporuna büyük faydası dokunan bölge müdürünün istifasını kabul etmediğinden kendisine teşekkürlerini bildirmişlerdir.

Diğer taraftan dün kendisiyle görüşen arkadaşımıza Sait Selahattin Cihanoğlu şunları söylemiştir.

«— İstifamın kabul edilmemesi beni çok mütehassis etti. Valinin ve kulüp temsilcilerinin bana karşı göstermiş oldukları samimî hislerden dolayı söyliyecek bir şey bulamıyorum. İnşallah bundan sonra imkân dahilinde sporculara ve kulüplere daha faydalı olurum».

SZEKELY BREZİLYAYI GİTTİ

Galatasaray profesyonel takımı antrenörü iken Brezilyadan almış olduğu bir teklif üzerine antrenörlükten ayrılan Szekely dün sabah uçakla Brezilyaya hareket etmiştir.

GENÇ MİLLİ TAKIM NAMZETLERİ MUAYENEDEN GEÇTİ

Halen kampta bulunan 21 genç millî takım namzetleri, dün Haydarpaşa Nümune hastahanesine giderek muayene edilmişlerdir.

Futbolcuların hepsi sıhhat bakımından sapasağlam bulunmuşlardır.

BEYOGLUSPOR VOLEYBOL TAKIMI YUNANİSTANA GİDİYOR

Türkiye voleybol şampiyonu Beyoğluspor, Sporting kulübün daveti üzerine 25 nisanda Yunanistana gidecektir.

Beyoğluspor, Paskalya dolayısiyle turnuvaya iştirak edecektir.

DÜNYA ŞAMPİYONASINA İŞTİRAK EDECEK FRANSIZ PİNG - PONGCULARI

Paris 31 (SHA) — Dünya ping-pon şampiyonasına iştirak edecek olan Fransız ping-pong şampiyonları, şampiyonasına da evvel Coblence, Neuchatel ve Verdun gibi ping-pongcuları bir kaç karşılaşma yapacaklardır.

DÜNYA ATLETİZM ŞAMPİYONASINDA MACARLAR

Macaristan 31 (SHA) — Dünya atletizm şampiyonasına iştirak edecek olan Macar takımın 44 atletten mürekkep olacaktır. (28 erkek 16 kadın) onlara 15 idareci refakat edecektir.

MEKTEP MAÇLARI

Kız ve Erkek okulları futbol ve basketbol maçlarına dün muhtelif sahalarda devam edilmiş ve aşağıdaki neticeler alınmıştır:

Futbol

Şeref stadı:
Tophane 2 Darüşşafaka 1.
Vefa stadı:
İstiklâl 1 Beyoğlu 0
D. Koleji 1 Anadolu 0

Basketbol (Kızlar)

Kızlararası voleybol maçlarının sonuncusu dün Eminönü öğrenci lokalinde yapılmıştır.

Burada yapılan tek basketbol karşılaşmasında Çamlıca Kız lisesi güzel bir oyundan sonra kuvvetli rakibi Erenköy kız lisesini 29-25 yenerek ikinci olmuştur.

Böylelikle sona eren kız liseleri basketbol maçlarında İstanbul Kız lisesi 1954 kız liseleri basketbol şampiyonu olmuştur. İkinciliği Çamlıca kız lisesi üçüncülüğü Kandilli kız lisesi, dördüncülüğü ise Erenköy kız liseleri kazanmıştır.

Millî Takım

Türk millî futbol takımının son İspanya maçlarının umumî kritiğini yapacak olursak, görürüz ki, aldığımız neticeler, futbol tarihimize altın satırlarla geçecek değer ve kıymette muvaffakiyetlerdir.

İspanyada 4 - 1 mağlûp olduğumuz zaman, muhtelif gazetelerde, muhtelif spor muharrirleri, gerek federasyon, gerekse seçiciler için ağıza alınamıyacak kadar kaba ve tahkirâmiz sözler sarfettmişlerdi.

Bence, o zaman da söyledim; bir millî takım hakkında böyle konuşmamak icap ederdi. İspanyollarla son İstanbul maçında, neden Madritte 4 - 1 mağlûp olduğumuzun sebebini anlamış oldum.

İspanyollar çok sert futbol oynuyorlar. Takım halinde âsaplarına hiç hâkim değiller. Yalnız meşhur Kubala, hiç bir münakaşaya karışmadı. Ayak oyunları fevkalâde idi. Yavaş hareketli olması, belki kusur sayılabilir.

Bizim takıma gelince:

Kalede Turgay; eski formunu bulmuş, blokajlarında emin, önündeki bek arkadaşlariyle kombine hareketli.

Radyodan İtalyadaki maçı dinlediğimiz zaman da, pek hâtalı hareketlerini işitmedik.

Basri - Rıdvan bek hattı:

Basri, hakiketen çok iyi oyunlar çıkardı. İspanyolların o meşhur süratli olan açık ve içlerine adım attırmadı desem, yalan söylememiş olurum.

Rıdvan, biraz aksamakla beraber vazifesini başarmış durumdadır. Bilhassa son dakikadaki o kale içinde durup ta kurtardığı gol, hakikaten kaydadeğer bir olaydır.

Mustafa - Çetin - Rober hattı:

Bihakkın vazifesini her iki maçta da belli etmiş ve başarmıştır. Çetin, burada Kubaiayı bir gölge gibi takip etmiş, onun manevralarına ve şut atmasına mani olmuştur.

Lefter - Suat - Feridun - Burhan - Coşkun forvet hattında: Bence yegâne aksayan Coşkundur. Nedense gerek İstanbulda, gerekse İtalyada, takıma ayak uyduramıyan oyuncu olarak gözümüze çarptı. İnşallah devamlı antrenmanlarla bu aksaklık giderilir de, bu forvet bize birçok galibiyetler sağlamış olur.

16 Haziran ile 4 Temmuz arasında İsviçrede yapılacak olan Dünya Futbol Şampiyonasına katılmak hakkını elde etmiş bulunan millî futbol takımımız, dikkatli ve isabetli çalışma ve temaslarla, dünya muvaffakiyetleri elde edeceğinden hiç şüphemiz olmasın.

İsviçrede bizim grupta: Almanya, Macaristan ve Güney Kore vardır. Biz, ilk defa Almanya ile karşılaşacağız. Galip gelir veya berabere kalırsak o zaman diğer iki takımdan birisi ile oynayacağız. Hayırlısı Büyük Allahtandır.

★

BASKETBOL

Basketbol lig maçları muntazaman devam etmektedir.

Fenerbahçeliler, hasma kıymet vermemenin acısını pek feci şekilde ödediler ve yenildiler.

Galatasarayın yenilmez armadası, daima dikkatli ve itinalı oyunlarla hasımlarını daima yeniyor.

Darüşşafaka, takdire lâyık oyunlarla herkesi hayretlerde bırakıyor.

★

GÜREŞ

Tokyoda yapılacak olan dünya serbest güreş müsabakalarına iştirak edecek olan millî güreş takımımız, sıkı bir eleme neticesinde iki grup halinde yurdun muhtelif bölgelerinde temsilî müsabakalar yapmakla meşguller. Bunların neticesinde seçilecek elemanlar, Türk millî serbest güreş takımı olarak Tokyoya uğurlayacağız ve inşallah hayırlı haberler alacağız.

Dr. Naci Buçukoğlu

RİNGE GİDECEKLERİNE OTELE GİTMİŞLER

Nev-York 31 (A.A.) — Benito Lopez ve Mike Fernandez adında iki İspanyol boksörü salı günü öğleyin tartıları yapıldıktan sonra ortadan kaybolmuşlardır. Boksörler akşam Nev-Yorkta kaldıkları otelde bulunmuşlardır. İngilizceyi güçlükle konuşmakta olan İspanyol sporcuları tartıları yapıldıktan sonra müsabaka mahallini bütün iyi niyetlerine ve araştırmalarına rağmen bulamadıklarını ve bu durum karşısında otellerine dönmiye karar verdiklerini söylemişlerdir.

GENÇ MİLLİ TAKIMIMIZ MUHTAR UYGURUN BAŞKANLIĞINDA GİDECEK

Dünya genç millî takım turnuvasına iştirak edecek genç millî takımımızın kafile başkanlığını Muhtar Uygur yapacaktır.

Futbol federasyonu başkanı Orhan Şeref Apak bu seyahat için izin alamamıştır.